

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De delicie

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

vespilio recessit ab animalibus. et
adhesit auibus. Tandem firmata
pace inter aues et animalia. audi-
ta deceptione vespilionis data est
sententia ut plumis auium priuaretur
lucem fugeret et mimicias cum omni-
bus haberet. Sic accidit deceptoribus
qui dolose partem volunt fouere.
Tercio deceptio est mortis ad
iudicatinam. Refert **De. alphosus.**
quod cum quidam magna pecuniam cuidam
tradidisset. facta via in regressu
eam negauit. Tunc accessit ad unum
socium et dixit sibi obsecro ut impleat
decem ollas arena et cooptas tra-
das tali diuiti pro deposito. tunc ego
supremum. et ipse timens ne perdat
pecuniam tuam quam apparere maiorem resti-
tuet mihi meam. Cum autem omnia essent
facta. et iste cum ollis loqueretur diui-
te. diues eum aspiciens statim di-
xit. amice nimis dimisisti pecuniam
tuam apud me. et accepta in cophinis
recessit. Tandem accusatus de ista
et alijs deceptoribus. vtiliter est su-
spensus

De decimis.

Decime debent solui a nobis
multiplici ratione. Primo propter
fructuum multiplicationem
Refert **Cesarius.** Quod fuit quidam mi-
les in prouincia qui baiulum suum
compellebat ad redditionem decimarum
sic dicens. Numquam in terris meis erit
tempestas si bene soluis decimas. et
ideo si in possessionibus meis cadit
tempestas signum est quod male soluisti

de mercede tua restituas. Eius ergo
optime baiulus completum preceptum
domini alijs possessionibus vicinorum te-
sis sua nunquam ledebat. **T**ertio ad
idem. Refert **Cesarius.** quod quidam
miles fuit qui mirabilem deuotionem
habebat ad solutionem decimarum
Eiusque vindemias suas vineas. et
quadrigam oneratam plus dedisset
decima quam debuisset. **B**onam quadam
die cum socijs ad spaciandum iuisset
ad vineas. inuenerunt eas plenas
racemis ac si nullus fuisset amor.

Delicie.

Delicie mundi et carnis multa
mala inducunt in nobis
Primus est penarum aggra-
uatio. Legitur in libro de septem do-
minis spiritus sancti quod quidam iuuenis de-
licat et in delicijs viuens ingressus
est ordinem predicatorum. Eum autem pa-
rentes eius et amici instarent ut
exiret ordinem eo quod finaliter non
posset pati labores. Tunc iuuenis
respondit. propter hoc intravi quia scie-
bam me esse delicatum. et nihil aspe-
ritatis posse sustinere. Et quod cogi-
taui quod in inferno erat acerbissima
pena cum sit ibi frigus insuperabile.
ignis inextinguibilis. permes im-
mortalis fertor intolerabilis. re-
nebre palpabiles. flagella ceden-
tium. horrida visio demonum. Confu-
sio peccatorum. despacio omnium bonorum. Et
ideo elegi magis hanc penam ordi-
nis sustinere quam illam. que tanta est

Delicie

quod exprimi non potest. **I**tem dicitur
quidam predicator contra delicias pre-
dicasset. et quidam ioculator cuiusdam
principis fuisset in sermone in pla-
tea in presentia militum et baronum
proposuit tale pabola. Ego sicut vi-
deris deditus sum vanitatibus et
delicijs mundi. nihilominus de nocte
iacens in lecto delicato cogitaui
in corde meo hanc consideratio-
nem. **S**i aliqui venirent et ligarent te in
istio lecto et in eo ligatus maneres
per annos nonne omnem vanitatem
et delicias mundi dimittes ut pos-
ses liberari. **C**erte sic. **Q**uid ergo
facies de supplicio eterno inferni
si te contingat illuc demergi. ubi e-
rit fletus et stridor dentium. coman-
datio linguarum. planctus ex desi-
derio mortis blasphemia creatoris
et tanta vehementia doloris quod im-
petus cogitationum alibi fieri non po-
terit. **I**tem ad idem. **Q**uidam
vir pinguis deridebat quendam iuue-
nem macilentum et dixit sibi videtur
quod veneris de inferno. **R**espondit iu-
uenis. **D**ne si ego habeo faciem redeun-
tis de inferno. vos qui estis pinguis
habetis faciem euntis illuc. **N**on
delicatio et pinguedo carnis ignem
inferni accedunt. et corrumpunt tamquam
ceci in precipitium eternum. **I**tem
ad idem. **Q**uidam peccator accedens ad
quendam sanctum virum rogavit eum ut
daret sibi penitentiam. sed breviter. **T**unc
sanctus dixit famulo suo. **D**ade et
duc eum ad valem vicinam et dic primo
mo quod invenies ut faciet sibi fieri

breve penitentiam. sed tu redibis sta-
tum. **C**um autem fuisset acceptus per illum
qui custodiebat valem incepit cla-
mare lamentabiliter. statim redactus
est ad virum dei. **C**um autem vir dei li-
cenciareret eum ut recederet. dixit pec-
cator. absit hoc a me. **P**ostea custos
vallis duxit eum ad horribilem lo-
cum penarum. et solum ex visu per timo-
re corruere quasi mortuus. hoc tam-
subaudi quod illa penarum genera ubi
aliqui plumbo liquefacto subflama-
bant. aliqui igneis cathemis liga-
bant. dabant propter delicias in hoc
mundo dilectas. et ideo illas volo
stemnere et facere penitentiam tecum.
Secundum malum est corporis puni-
tio. **R**efert **D**e damiano quod cum quidam
dux uxorem haberet sic delicata-
tam quod in rore celi balneabat se
cum fulcinnulis aureis mistrabat sibi
cibaria et in lecto delicatissimo
quiescebat. **T**unc diuino iudicio per-
cussa vndique tunc fetor ex suo cor-
pore exalauit quod nullus posset ferre
eius fetorem. vermes scaturiebant
ex toto corpore et vix vnam ancillam
habebat. et sic punita in sua miseria
est defuncta. **I**tem legitur in
libro de septem domibus spiritus sancti.
quod quidam episcopus voluit consecrare quendam
ecclesiam. et in ea erat sepultus
quidam comes qui delicatissime vi-
xerat. aptum est sepulchrum ut expel-
leretur extra. et in corpore reperiuntur
duo bufones maximi super faciem eius
eum corroderes. et alij infiniti vermes
et serpentes horribiles sceleris aspectus

Delicie

os z totū cadauer auidentissime s
uorātes. **T**ic fili? comitis hoc au
diens accessit. z visa facie pīna p
miū diuersitate horribilitate ple
na dixit. heu isti sunt amici nostri
quos nutriūt delicie. hos tegim?
raubis deauratis. **P**os quiescere
facim? in mollibus lectis z thala
mis pictis. z augmētam? diuersita
te ferculorū. meli? est g? vt extin
guant? i vita p pīiaz? discoopant?
p paupertatē. molestem? p ieiuniuz
vt interfecti a nobis nō occurrāt
in mortē. **Q**t tūc dimisso comitatu
in hitu vilissimo z dissitatu romā
perit z fact? carbonerū. **Q**ui cuz
statū suū cuidaz cardinali reuelas
set. **T**ādē mortuus receptis sac
mētis ecclesiasticis in ei? morte oēs
campane de **R**oma siue tāgente
fuerūt audite. **T**ercū malum
est dei indigētia. **L**egit? de septem
dois spūssancti. q? quidā rex fuit
qui habuit vitidariū. z illis tradidit
cuidam ceco z cuidaz atractō
ad custodiendū. q? vero atractus
nō poterat accedē ad fruct? arbo
rū. rogabat cecū vt eū eleuaret d
tertia z comedēt sibi fruct? pcep
tos. qui cū acq̄escens z eū eleual
set arbores destruxerūt. **T**andem
venit rex ad vitidariū suū. z cū vi
disset arbores destructas. in terro
gauit atractum qui hoc fecerat.
rūdit. **D**ñe cecus fecit. q? ego non
possum me mouē. ecōtra cecus di
cebat. ymo atractus q? ego n̄ pos
sum vidē. **T**ūc rex p̄cipiens q? am

bo fuerant opati. ambos interfe
cit. **I**ste rex est deus. vitidariū est
perfectio virtutum. bonorum spi
ritualium z donarum dei in quo
sunt tot arbores quot p̄fectōnes
creature. ad seruium hominum
destinate. **S**ed custodes sunt ani
ma que est cecus. z cor quod est o
tractus. anima portat corpus. sed
corpus destruit ordinem delicia
rum. z ideo vterq; habent dam
nationem eternam. **I**tem ad
idem. **L**egitur in libro. de septē
domis spiritus sancti q? fuerūt duo
frēs. vnus prudēs z alter fatuus.
qui ad longinquam regionem ac
cedentes. dum in via a pastorib?
sunt edocti q? duas vias hēbant.
vnam asperam sed securam. alias
planam. sed latromibus plenam.
Tunc cum sapiens elegisset aspe
ram. z stultus planā z delicōsam.
videt? sapiens p̄cib? stulti. cū eo p
viam planā icescit. in qua dū fuis
sent capti a latromib? vulnerati z
spoliati. z ducerentur ad mortem
Dixit sapiens stulto. **M**aledictus
sis quia duxisti me ad hanc viam
Tunc respondit fatuus. **M**aledi
ctus sis tu quia secutus es me cū
scires me esse fatuum. z sic p̄cussi
a latromibus ambo perierunt. isti
duo fratres sunt corpus z anima
Pnde anima est tanq̄ sapiens fr.
corpus vero est tanq̄ stultus. z am
bo accedūt ad pīiaz? vt p̄gnatōz
eternā. **Q**t q? occurrūt eis due vie
scz p̄nie paupertatis. z amoris dei

que est via aspera. Et deliciaz di-
 niciaz z bonoz. que e lata z pla-
 na z in qua moriatur latrones in-
 fernaes. Pastores. i. plati z predi-
 catores consulit vt incedam? p pri-
 ma z consideram? scdam tuc aia q
 frater sapiens elegit pniaz. Cor-
 pus vero qd est frater fatuus di-
 liget palcritudine ornamtorum. z
 vanitate leticiaz. irregularitatez
 lasciuiaz. elegit viam planam deli-
 ciaz. z tandem suis affectionibus
 suis motib? sic trahit animam vt
 ducat eam secum z cum sunt spoliati
 omnib? virtutib? omnib? meritis
 sanctorum. omnib? suffragijs ecclie
 z sunt vulnerati p infinita pecca-
 ta du trahuntur ad diuinu iudiciu
 anima maledicit corpori. z corpus
 aime z sic ambo adiudicatur da-
 nationi eterne. **I**tem ad idem
 cleric? quida vicij carnalib? de-
 ditus pnia facit cõtempnebat.
Cui apparēs xps in nocte i ea for-
 ma qua crucifixus fuit ostēdit ei
 sua vulnera cruētata dicēs. **D** ma-
 ledicte cur n̄ attēdis quot vulne-
 rationes qua coronatōne z lacea-
 tionē sustinui p peccis tuis. **E**ur p-
 pomis ornamēta tui capitis coro-
 nationi mee. **E**ur pponis indumē-
 ta tua nuditati mee. cur audis va-
 nitatē cantuū. nō attēdis ad plā-
 ctus lacrimabiles meos. **C**ur non
 consideras scularēs tuos z clauos
 pedum meorū. **E**ur etiā augmētas
 lutum in facie mea z abstergere
 contemnis. necesse est vt qui am-

plectit? delicias. et meis dolorib?
 eas pponit vt a gaudijs humani
 generi acquisitis p meos dolores
 sepetur z ducatur ad dolorē eter-
 num. **Q**uartū malū est laborū
 accumulatio. **R**efert iacobus de
 vitriaco qd pulex z febris semel i
 vno loco ouenerūt simul. z euz so-
 laciaret pulex dixit. **E**go hospita-
 ta sum i lecto cuiusdam abbatisse
 in quo erāt duo lintheamīa albis-
 sima z culcitra mollis. **E**ūqz cepit
 sem carnes illi? pingues comedē
 clamauit cādela accēdit. ego fui
 insecuta. z ita de tota nocte quie-
 scere n̄ potui. **T**ūc febris. ego pes-
 simā hospiciū inueni. **N**ā cuidaz
 mulieri pauperi me dixi q de me-
 dia nocte surgens fecit lexiuū. z
 pānos ad lauādum assumpsit. **I**n
 auroza ad aq̄ frigidissimā accē-
 sit percussit pānos. cibū nō sumpsit
 z sic ego fatigata de tāto labore
 recessi. **T**ūc pulex dedit psiliū. va-
 de tu ad abbatissaz. z ego ibo ad
 paupem mulierē. qd cū fecissent
 z in crastinū ouemissent qlibz mi-
 rabili mō omendauit dñaz suam.
Un ita videm? maifeste qd q plu-
 res delicias hnt min? viuūt z fre-
 qnti? infirmātur. **Q**uintū ma-
 lū est extrema damnatio. **R**efert
 Gallus. qd fuit malefica vtēs mi-
 rabilib? delicijs. **Q**ue cū qdā die
 agnoscerēt sibi iminē mortē. voca-
 tis filijs suis. ait illis. **H**ogo vos
 p materna viscera. vt euz mortua
 fuero consuatis me coroz crineo.

z includatis me in sepulcro lapideo. z coopturam eius ostringatis cum ferro z plumbo. tribus cathenis ferreis z magnis totum sepulcrum ligate. z cum tribus diebus ibi fuerint pro me caritate missas. **S**i in quarto die me inueneritis. in terra me sepelietis. Cum autem omnia fuissent completa primis duabus noctibus cum mirabili strepitu irruentes circa sepulcrum duas cathenas confraxerunt media integra remanente. **S**ed in tertia nocte circa gallicantum aduenit cum magno strepitu magna z mirabilis multitudo hostium templum in quo sepulcrum erat positum a fundamento visum est moueri. Tunc vnus demonum terribilior ceteris accessit ad sepulcrum clamauit dicens. surge maledicta z accipe in tuo corpore maledictionem eternam eo quod totum corpus tuum z cor deditum fuit delicijs vanitatibus honoribus z patris. **Q**uod cum illa respondisset. de sepulcro non possum quia ligata sum vinculis. Ille accedens ad sepulcrum cathenam z ligamentum vt stuppam confraxit. z ideam extrahens de sepulcro. super equum igneum eas posuit. z in presentia omnium ad infernum deduxit. **R**ex tunc malus est euidentis deceptio. **R**efert valerianus quod quidam iuuenis fugiebat a facie vnicornis. et dum fugeret cecidit in baratrum. z dum caderet extensus manibus arbores apprehendit. Cuius pedes duo mures rodebant sed de eius summitate distillabat paululum mellis. Cum autem

inferius respexisset quatuor dracones in profundo putei vidit patos ad deuorandum eum. Tunc ille deceptus ex dulcedine mellis vt sic considerabat ferocitatem vnicornis. casum arboris. z ferocitatem draconum. **Q**uando spiritualiter fugiens est homo. puteus est mundus. vnicornus est mors. arbor est vita. mures rodentes dies z nox. quatuor dracones quatuor elementa sed deterior draco est diabolus. que omnia stemuntur propter modicas delicias mundi. **I**tem ad idem. **L**egitur in libro de septem domibus spiritus sancti. **Q**uod cum quidam rex multos inuitasset ad pradium. quidam rusticus illuc accedens aqua fetida inpleuit ventrem suum. Cumque rogaretur vt desisteret. eo quod optimum vinum ministraretur sibi non acquieuit. Et ideo veniens cum alijs. iste propter festum alijs transiitibus est expulsus. **Q**uando spiritualiter. iste rex est deus. **S**ed illos qui recipiunt inuitationem sunt duo genera. **Q**uidam abstinent a delicijs z vanitatibus mundi. Et tales faciuntur vno glorificationis eterne. **Q**uidam autem sunt qui impleunt se aqua fetida deliciarum. Et ideo est necessarium vt tales tanquam fetidi expellantur de curia dei. **I**tem fingitur fabula quod ceruus venit ad fontem magnum z clarissimum. z dum ymaginem suam aspexisset in aqua summe diligebat sua cornua propter pulcritudinem. **S**ed tibia z crura summe odiebat propter turpitudinem. **C**um autem quidam nunc aspiceret z attenderet

Delicie

circa pulcritudine communi z dele-
 ctaret in eis. interim venit venator
 cu canibus z cu insequet ceruum
 velociter ceruus ingredit nemus
 z discurrens iter arbores z ramos
 arborum detentus est p cornua. Et
 ideo venator accedens ipm cepit
 tuc ceruus intra se dolens dixit.
Cornua induentia tibi mortem dile-
xisti z laudasti. Sz crura q sepe li-
 berabat te a morte contempsisti et
 vitupasti. Et ideo iusta est captio
 tua. Loquendo spualiter iste ceruus
 est ho vt mulier. sed crura sunt pe-
 nitentia z humilitas. Quid g fa-
 cit miser pctor contemnit humilita-
 tem z pniam. ymo reputaret val-
 de vilis z coardus ac contemneretur
 ab alijs. Sz si quis pniam dilige-
 ret: diligit tn cornua. i. delicias.
Sz finaliter venit iusticia di que
 venator z cu canibus suis fugat pec-
 cator. cu afflictionibus dum pctor
 fugit z credit saluari in vtute ti-
 biaz pnje z huilitatis cornua de-
 liciaz ipos inter ygulta affectio-
 num pentum. Et ideo du videt si-
 bi imme mortem eternam dicunt ve-
 nobis q dileximus qd erat morti-
 ferum z contempsimus qd donabit vi-
 tam. **Item ad idem.** fingitur
 fabula q nobilis fuit qui habuit
 canem optimu z fidelissime custo-
 diebat res suas. Quada aut die
 dum canis iret ad spaciandu iue-
 nit lupum in via macilentum z de-
 bilem. cui canis. **Frater cur sic es**
 macilentus z tremuis. Tuc respon-

dit lupus. discurre nemoia pam-
 bulo motes studio circa deceptio-
 nes ouiu. comedo nimis auide. sz
 tu dixit lupus canis. quo es ita pi-
 guis. Respondit canis. sto i domo di-
 ligentissime. custodio dnm meu. si-
 delitate suo. z ideo dat mihi pa-
 nem ossa z carnes. ex quibus ipm g-
 tus viuo. tuc lupus. possum ne ee
 socius tuus. rndit canis. ita si fide-
 liter feceris q ego facio. **Cumqz**
 irent p viam lupus attedit z vidit
 cathenam aculeis plenam in collo ca-
 nis z dixit. quid sibi vult hec ca-
 thena. z rndit canis. hec est pre-
 ctio mea ab hostibus meis. Tuc lu-
 pus. plus volo esse macilentus z no
 portare hac cathenam q cu pigre-
 dine eam hie. **Item dimittes canes**
 z laqueis est interfectus. **Loquedo**
 spualiter. **Bns est deus.** canis e iu-
 stus ipinguat vtutibus. gracijs et
 donis spualibus. **Lupus est pctor**
 qui totum temp suu ponit in cor-
 ruptionibus in delicijs z vanitati-
 bus mundi in quibus est maior labor
 z afflictio q in seruuicio dei. omes
 prudentias totum ingeniu z subti-
 litate ponit ad deceptonem pri-
 morum. Et ideo qn considerat priuatos
 omnibus bonis spualibus. tuc volut
 sequi viam iustorum. Sz postea qn
 percipiunt q cathena pfecte obedi-
 entie dei z tempantie est in collo-
 roms iustorum. hoc no valentes pati
 sequuntur delicias. in quibus decipiuntur
 z deducuntur ad damnationem
 eternam.